

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 196/2016
14.04.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Горана Чавлине, Драгана Аћимовића и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Л.С., због продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Л.С., адвоката Н.Ј., поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Старој Пазови К 1443/11 од 25.06.2015. године и Вишег суда у Сремској Митровици Кж1 263/15 од 20.11.2015. године, у седници већа одржаној дана 14.04.2016. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Л.С., као основан, па се УКИДАЈУ правноснажне пресуде Основног суда у Старој Пазови К 1443/11 од 25.06.2015. године и Вишег суда у Сремској Митровици Кж1 263/15 од 20.11.2015. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови К 1443/11 од 25.06.2015. године, окривљени Л.С., оглашен је кривим због продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. у вези члана 61. КЗ, те му је изречена условна осуда тако што је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од две године не изврши ново кривично дело у року од две године од дана правноснажности пресуде, те му је изречена и новчана казна у износу од 150.000,00 динара, коју је окривљени дужан да плати у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде и истовремено одређено да ће суд ову казну, уколико је окривљени не плати у предвиђеном року, заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. На основу члана 264. став 1. у вези члана 261. став 2. ЗКП, окривљени је обавезан да на име трошкова кривичног поступка уплати

33.346,55 динара, на рачун Основног суда у Старој Пазови и то у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом извршења.

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици Кж1 263/15 од 20.11.2015. године, одбијене су као неосноване жалбе окривљеног и његовог браниоца, а првостепена пресуда је потврђена.

Против ових правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости, благовремено је поднео бранилац окривљеног Л.С., адвокат Н.Ј., због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1), члана 438. став 1. тачка 10) у вези члана 453. ЗКП, члана 439. став 1–3. и члана 447. у вези члана 511. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од кривичне одговорности или донесе одбијајућу пресуду.

Врховни касациони суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу кога није обавестио о седници већа, као ни браниоца окривљеног, налазећи да њихово присуство не би било од значаја за доношење одлуке у смислу члана 488. став 2. ЗКП, па је одржао седницу већа у смислу члана 490. ЗКП, у којој је размотрио списе предмета са пресудама против које је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Л.С. је основан.

Према чињеничном опису кривичног дела датом у изреци побијане првостепене пресуде произлази да је окривљени Л.С. у периоду од 01.04.2008. до 31.12.2009. године у Старој Пазови, као одговорно лице у својству оснивача и директора ДОО Ф. Г., способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима, свестан свога дела и хтео његово извршење у намери да потпуно избегне плаћање пореза, није пријавио законито стечен приход на тај начин што је извршио откуп секундарних сировина од разних физичких лица као и плаћање тим физичким лицима преносом новчаних средстава са посебног рачуна свог предузећа на текуће рачуне тих физичких лица у износу од 7.825.945,00 динара, а затим откуп исплате физичким лицима евидентирао у пословним књигама предузећа, али на исти није обрачунао и платио порез на доходак грађана јер оваква исплата чини доходак физичког лица из члана 3. и члана 85. став 1. Закона о порезу на доходак грађана, тако да у моменту исплате није обрачунао и платио порез по одбитку у укупном износу од 831.083,80 динара, сходно одредби члана 99. и 101. Закона о порезу на доходак грађана и са текућег рачуна свог предузећа подигао готовину у укупном износу од 1.261.527,00 динара, коју је евидентирао у пословним књигама, без правдања утрошка наведених новчаних средстава, веродостојном документацијом, готовину задржао за себе и употребио за сопствене потребе, те иста представљају одузимање из имовине привредног друштва од стране власника привредног друштва за приватне потребе, што се сматра приходом од капитала сходно члану 61. став 1.

тачка 4. Закона о порезу на доходак грађана, а на узет износ готовине није утврдио, обуставио и уплатио порез на приходе од капитала у износу од 315.381,75 динара, сходно чл.62, 63, 64, 99. и 101. Закона о порезу на доходак грађана, те тако укупно избегао да обрачуна, пријави и плати наведени јавни приход у износу од 1.146.455,50 динара, оштетивши на тај начин буџет Републике Србије за наведени износ, при чему је био свестан да је његово дело забрањено, чиме је извршио продужено кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. у вези члана 61. КЗ.

Врховни касациони суд налази да се основано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује да је побијаним правноснажним пресудама на штету окривљеног повређена одредба члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Наиме, Врховни касациони суд налази да је објективно обележје кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, износ обавезе – пореза, чије се плаћање избегава (да прелази 150.000,00 динара), у једној календарској години која представља фискалну односно пословну годину.

Према одредби члана 5. Закона о порезу на доходак грађана, годишњи порез на доходак грађана плаћа се по решењу надлежног пореског органа на доходак остварен у календарској години.

Члан 41. став 3. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, број 80/2002 и 55/2004), прописује да се збирна пореска пријава за порез по одбитку подноси Пореској управи једном месечно и то у року од пет дана по истеку месеца, посебно за сваку исплату извршену у претходном месецу, а ставом пет истог члана предвиђено је да се појединачна пореска кривична пријава за порез по одбитку за сваког пореског обвезника односно плаца, означена њиховим ПИБ-ом подноси једном годишње, најкасније до 31. јануара за претходну годину.

Имајући у виду цитиране законске одредбе Врховни касациони суд налази да се радња извршења кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, као и пореске обавезе чије се плаћање избегава, што је законско обележје предметног кривичног дела, морају посматрати у оквиру временског периода од једне фискалне односно календарске године, те да се самим тим не могу сабирати појединачни износи пореских обавеза чије се плаћање избегава у две календарске године.

Према изреци првостепене пресуде као време извршења продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. у вези члана 61. КЗ, за које је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом, означен је временски период од 01.04.2008. до 31.12.2009. године, који обухвата две фискалне године. Кривични закон који је важио у време извршења предметног кривичног дела – члан 229. став 1. КЗ („Сл. гласник РС“, број 85/2005), је најблажи за окривљеног и исти је за наведено кривично дело прописивао казну затвора до три године или новчану казну. Одредбом члана 103. тачка 6. Кривичног закона прописано је да се кривично гоњење не може предузети кад протекне три године од извршења кривичног дела за које се по закону

може изрећи казна затвора преко једне године, односно кад наступи релативна застарелост кривичног гоњења, а одредбом члана 104. став 6. Кривичног законика, прописано је да застарелост кривичног гоњења настаје у сваком случају кад протекне два пута онолико времена колико се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења, односно када наступи апсолутна застарелост.

Имајући у виду наведено, те да се код продуженог кривичног дела време апсолутне застарелости кривичног гоњења рачуна засебно за сваку кривичноправну радњу која је ушла у састав продуженог кривичног дела, а не према временски последњем извршеном кривичном делу, Врховни касациони суд налази да би у конкретном случају у односу на радње извршења продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. у вези члана 61. КЗ, које су предузете у 2008. години, дана 31.12.2014. године (дакле пре доношења другостепене пресуде дана 20.11.2015. године), наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења, те да је следствено томе правноснажном пресудом на штету окривљеног повређен закон из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, што се основано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног.

С обзиром на то да су због учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, укинута првостепена и другостепена пресуда, Врховни касациони суд се није упуштао у оцену осталих истакнутих повреда закона на које се у захтеву браниоца указује, а списи предмета су враћени првостепеном суду на поновно одлучивање, с тим што ће првостепени суд у поновном поступку отклонити повреду закона на које му је указано овом пресудом, водећи рачуна о одредбама члана 103. тачка 4) и члана 104. став 6. КЗ, након чега ће бити у могућности да донесе закониту и правилну одлуку.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде на основу члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП.

Записничар-саветник
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа-судија
Јанко Лазаревић,с.р.